

॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ अतिविक्रमयुक्तानिकर्माणि ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ इत्यारण्यकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेएकसप्तत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २७१ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ जयद्रथस्त्विति ॥ १ ॥ २ ॥ अत्रास्यजयद्रथस्यपरदारहर्तुःक्षत्रियाधमत्वात्पंचधामारणमुक्तं शिरोगृहीत्वेत्यादिना शिरःकेशेष्वित्यर्थः ताडयामा

सतैःपरिवृतोराजातत्रैवोपविवेशह ॥ प्रविवेशाश्रमंरुणायमाभ्यांसहभाविनी ॥ ५१ ॥ भीमसेनार्जुनौचापिश्रुत्वाक्रोशगतंरिपुं ॥ स्वयमश्वान्सुदंतौतौज
वेनैवाभ्यधावतां ॥ ५२ ॥ इदमत्यद्भुतंचात्रचकारपुरुषोर्जुनः ॥ क्रोशमात्रगतानश्वान्सैंधवस्यजघानयत् ॥ ५३ ॥ सहिदिव्याससंपन्नःरुच्छुकालेप्यसंभ्र
मः ॥ अकरोदुष्करंकर्मशरैरस्त्रानुमंत्रितैः ॥ ५४ ॥ ततोभ्यधावतांवीरावुभौभीमधनंजयौ ॥ हताश्वंसैंधवंभीतमेकंव्याकुलचेतसं ॥ ५५ ॥ सैंधवस्तुहतान्दृष्ट्वा
तथाश्वान्स्वान्सुदुःखितः ॥ अतिविक्रमकर्मणिकुर्वाणंचधनंजयं ॥ ५६ ॥ पलायनकृतोत्साहःप्राद्रवधेनवैवनं ॥ सैंधवंत्वभिसंप्रेक्ष्यपराक्रांतंपलायने ॥ ५७ ॥
अनुयायमहाबाहुःफाल्गुनोवाक्यमब्रवीत् ॥ अनेनवीर्येणकथंस्त्रियंप्रार्थयसेवलात् ॥ ५८ ॥ राजपुत्रनिवर्तस्वनतेयुक्तंपलायनं ॥ कथंन्यनुचरान्हित्वाशत्रु
मध्येपलायसे ॥ ५९ ॥ इत्युच्यमानःपार्थेनसैंधवोनन्यवर्तत ॥ तिष्ठतिष्ठेतितंभीमःसहसाभ्यद्रवद्वली ॥ मावधीरितिपार्थस्तंदयावान्प्रत्यभाषत ॥ ६० ॥ इति
श्रीमहाभारतेआरण्यकेपर्वणिद्रौपदीहरणप० जयद्रथपलायनेएकसप्तत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २७१ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ समाप्तंचद्रौपदीहरणपर्व ॥
॥ अथजयद्रथविमोक्षणपर्व ॥ वैशंपायनउवाच जयद्रथस्तुसंप्रेक्ष्यभ्रातरावुद्यतावुभौ ॥ प्राधावत्तूर्णमव्यग्रोजीवितेप्सुःसुदुःखितः ॥ १ ॥ तंभीमसे
नोधावंतमवतीर्थरथाद्वली ॥ अभिद्रुत्यनिजग्राहकेशपक्षेत्यमर्षणः ॥ २ ॥ समुद्यम्यचतंभीमोनिष्पिपेषमहीतले ॥ शिरोगृहीत्वाराजानंताडयामासचैवह ॥
॥ ३ ॥ पुनःसंजीवमानस्यतस्योत्पतितुमिच्छतः ॥ पदामूर्ध्निमहाबाहुःप्राहरद्विलपिष्यतः ॥ ४ ॥ तस्यजानूददौभीमोजघ्नेचैनमरन्निना ॥ समोहमगमद्राजाप्र
हारवरपीडितः ॥ ५ ॥ सरोषंभीमसेनंतुवारयामासफाल्गुनः ॥ दुःशलायाःकृतेराजायत्तदाहेतिकौरव ॥ ६ ॥ भीमउवाच नायंपापसमाचारोमत्तोजीवि
तुमर्हति ॥ रुण्णायामस्तदनर्हायाःपरिक्षेष्टानराधमः ॥ ७ ॥ किंनुशक्यंमयाकर्तुंयद्राजासततंघृणी ॥ त्वंचबालिशयाबुद्ध्यासदैवास्मान्प्रबाधसे ॥ ८ ॥

सचपेटाभिरितिशेषः यथोक्तंनीतिशास्त्रे वामपाणिकचोत्पीडाभूमौनिष्पेषणंबलात् मूर्ध्निपादप्रहरणंजानुनोदरमर्दनं मालूराकारयामुष्ट्याकपोलेदृढताडनं कफोणिपातोप्यसकृत्सर्वतस्तलताडनं तालेन
युद्धेभ्रमणंमारणंस्मृतमष्टधेति चतुर्भिःक्षत्रियंहन्यात्पंचभिःक्षत्रियाधमं षड्विंशैश्चसप्तभिस्तुशूद्रंसंकरमष्टभिरिति ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ घृणीदयावान् बालिशयास्वल्पया बाधसेशत्रुंहंतुंनददासि ॥ ८ ॥